Paragrafta Anlatım Biçimleri – Düşünceyi Geliştirme Yolları - 2

1. Bir yanda ufacık bir ev... Önde avuç içi kadar bir bahçe... Saksılarda cılız çiçekler... Kapı önündeki sandalyelerde bir kadınla bir erkek…Bahçede binbir emekle yetiştirilmiş üç beş yapraklı bir ağaç... Bu ufacık evin karşısında dört katlı muhteşem bir köşk... Kocaman bahçesini yüksek duvarlar çevirmiş. Göklere doğru el uzatan çamlar, ağaçlar...Demir kapılar ardına kadar açık, evin beyi arabasıyla bahçeye giriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleyici anlatım
B) Öyküleyici anlatım
C) Destansı anlatım
D) Açıklayıcı anlatım
E) Tartışmacı anlatım

2. Bir gün bile istediğimiz gibi yaşayamadığımız bir hayatın nesini reddedeceğiz? Topyekûn ret... Onu hiçbir zaman yapamıyoruz. Yaşananlar hakkında bir çift söz etmek için araya girmeden yaşamanın güçlüğünü de biliyorum. Yazmak böyle değil. Varlık nedeni kötülük olan bir toplumu reddetmeyi başarabildiğimizde yazmayı da reddetmek zor değil.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

A) Öyküleyici anlatım
B) Açıklayıcı anlatım
C) Öğretici anlatım
D) Tartışmacı anlatım
E) Betimleyici anlatım

3. Akşama doğru vapur iskelesine gittim. Daha vapura vakit vardı. İki çocuğun iskelenin parmaklıklarındaki oyunu cambazların raksını aratmıyordu. Bir adamla minicik bir kız çocuğu balık avlıyordu. İskelenin hiç çırpınmayan, bina gölgeleri düşmüş denizi Monako Prensi'nin akvaryumu gibi idi. Güneş; lipsosları, mezgit balıklarını kovalıyordu. Güneş, köyden utanarak çekiliyordu. Yalnız iskelenin yarısını yaldızlı bir ışıkla yıkıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İnsana ait niteliği tabiata verme
B) İzlenimci betimlemeden faydalanma
C) Hayal gücünden yararlanma
D) Benzetmeye başvurma
E) Kanıları değiştirme yoluna gitme

4. Âşık edebiyatı alanını Baykan'ın tek başına temsil ettiği 14. yy.da klasik şiir alanında büyük gelişmeler görülür ve alanın ilk ünlü adları bu yüzyılda ortaya çıkar. Bunlar arasında Âşık Paşa'yı, Ahmedi Dai'yi, Kadı Burhaneddin'i sayabiliriz. Tasavvufi Türk halk edebiyatı alanında ise Sait Emre, Kaygusuz Abdal gibi isimler yetişmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme
B) Öyküleme
C) Açıklama
D) Tartışma
E) Benzetme

5. Bir balık oluyordu çocuk, hayallerinde. Dağın tepesine çıkıp dedesinin verdiği dürbünle Issık Göl'deki beyaz gemiyi seyrederken yüzgeçleri, kuyruğu; parlak, soğuk ve kaygan bir vücudu olduğunu ama o koca kafanın ve yelken kulaklarının değişmediğini hayal ediyordu. Hop, işte şuradan suya atlayacak, dedesinin akıntıya kapılmadan yürüyebilmesi için bütün gün taş taşıyarak yaptığı seti babasının sesine doğru geçiverecekti. Sonrası yüzerek beyaz gemiye ulaşmaktı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tasvir gücünden yararlanma
B) Benzetmeye yer verme
C) Karşılaştırmaya başvurma
D) Tanrısal (hâkim) bakış açısı kullanma
E) Farklı duyulara seslenme

6. "Sırça Otel'de Bir Oda"da, Buenos Aires'ten Newyork'a, Tokyo'dan Helsinki'ye, Port Said'den Vancouver'e uzanan geniş bir otel yelpazesi içinde kırk beş otel odasıyla tanışıyoruz. İnsanlardan daha zengin bir mozaiğe sahip bu odalar. Sanki her birinin ayrı bir karakteri, ayrı bir yüzü, ayrı bir gülüşü ya da ağlayışı var. Başkahraman ile onun karşılaştığı ve anlattığı kişiler dışında, kırk beş oda-karakter daha var romanda.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Devrik cümleler kullanılmıştır.
C) Karşıtlığa başvurulmuştur.
D) Tanık gösterme yoluna gidilmiştir.
E) İnsana özgü nitelikler doğaya aktarılmıştır.

7. Askerden döndüğünde Salim Ağa'nın kahvesini kapanmış buldu. Yerine bir bakkal dükkânı açılmıştı. Bir müddet dükkâna baktı. Ne de olsa bu dükkân, evi sayılırdı. Ninesi öldükten sonra senelerce peykesi üstünde, bazen de altında yatmıştı. Salim Ağa'nın nereye gittiğini sorup da ne olacak? Onun gittiği yeri görür gibi oldu: Arkadan yedi çapaçul insan giden bir tabuttaydı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Karşılaştırma
B) Öyküleme
C) Açıklama
D) Tartışma
E) Betimleme

8. Roman, tarihe en bağlı edebî türdür. Toplumsal, politik olaylar ve gelişmelerle de yakın ilişkidedir. Romanın tarihe bağlı oluşu, çok köklü bir geçmişi olmayan yeni bir sınıfın, yani burjuvazinin kendine tarih içinde bir geçmiş ve gelecek kurma çabasından doğmuş olmasında yatar. 18. yüzyıl romanlarının çoğu, öncekilerden farklı olarak burjuvazinin aristokrasiye karşı mücadelesinde kullanılmak üzere kaleme alınmış metinlerdir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

A) Benzetmeden
B) Genellemeden
C) Karşılaştırmadan
D) Tanımlamadan
E) Örneklemeden

9. Orta Anadolu'dan gelen ticaret yollarının Karadeniz'le kesiştiği noktada bulunan Antik Amisos kenti, Orta Karadeniz Bölgesi'nin kıyı kenti olan Samsun'un kuzeybatı kısmında yer alan Toroman Tepe üzerine ve eteklerine yayılmış vaziyettedir. Deniz kıyısında bulunan Toroman Tepe, çevresine göre hâkim bir yükseltiye sahiptir. Sırt kısmında yerleşime elverişli geniş düzlükleri bulunan bu tepe, Amisos'un hem yerleşim sahasını hem de nekropol alanının bir kısmını üzerinde barındırmaktadır. Amisos, nekropol sahası ile birlikte değerlendirildiğinde ise kentin yayılım alanı büyümekte, İlkadım ilçesinde bulunan Limon, Cedit, Kalkanca, Baruthane ve Karasamsun Mahallelerini içine alan geniş sınırlara ulaşmaktadır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Niteliyci sözcüklere yer verilmiştir.
C) Olay içinde yaşatma amaçlanmıştır.
D) Gerçek ve yan anlamda kullanılan sözcükler vardır.
E) Nesnel anlatım ağır basmaktadır.

10. Deniz kenarında, yeni öykü kitaplarıyla baş başayım. Yalnız değilim, satırlarla dertleşiyorum, öyküler benim can yoldaşım. Arada bir martılara ekmek atıyorum. Dalgalar kıyıya vuruyor. Balıkçı teknelerinin pat patları içime bir ferahlık veriyor, derken Sait Faik bir ara aklıma geliyor. Güneş biraz sonra batacak, bulutlar kızaracak, etraf grileşecek, akşam olacak. Karşıdaki Çiçek Adası görünmeyecek.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İzlenimlere yer verilmiştir.
B) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
C) Doğa, devinim içinde anlatılmıştır.
D) Öznellik söz konusudur.
E) İkilemeye yer verilmiştir.

11. Todorov'a göre kurmaca metnin okuyucu tarafından alegorik alımlanması veya bu metnin alegorik alımlanmaya elverişli olarak yazılması fantastik özelliğinin kaybolmasına yol açar. Peki, alegori nedir? Bu soruyla aslında Todorov'un alegoriyi nasıl benimsediği öğrenilmeye çalışılır. Bunlar: "Alegori, bir şey derken başka bir şey belirtir.", "Alegori, düz anlamı tümden silinmiş iki yönlü bir önermedir.", "Alegori, iki anlamlı bir önermedir; biri düz anlamdır öteki de tinsel anlam." şeklinde özetlenebilir. Dikkat edilirse alegoriyi Todorov, klasikleşmiş anlamıyla kullanır. Yani okuduğumuz metin doğaüstü olaylar içerse de sözcükleri düz anlamları ile değil, doğaüstüyle ilgisi olmayan başka bir anlama göre algılamalıyız.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarının hangisinden daha çok yararlanılmıştır?

A) Tanık göstermeden
B) Sayısal verilerden
C) Benzetmeden
D) Karşılaştırmadan
E) Tanımlamadan

Bu testin cevap anahtarına ulaşmak için yandaki karekodu okutunuz.

